

DHH-001-011402 Seat No. _____

M. A. (Eco.) (Sem. IV) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Policies for Sectoral Dev.

Faculty Code : 001

Subject Code : 011402

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ લખો.
(2) જમણી તરફના આંકડા જે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો. 14

- (1) હરિયાણા ક્રાંતિની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
(2) વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠનની ભારતના ધંધાકીય અર્થકારણ ઉપરની અસરો તપાસો.
(3) ભારતમાં જાહેર ક્ષેત્રની નબળાઈ તપાસી ખાનગીકરણ માટેના સરકારે સૂચવેલાં વિવિધ પગલાંની ચર્ચા કરો.

2 (અ) કોઈપણ એકનો જવાબ આપો. 10

- (1) કૃષિ બજારની સમસ્યાઓ સમજાવો.
(2) ભારતમાં નાના પાયાના ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(બ) કોઈપણ એકનો જવાબ આપો. 10

- (1) ભારતમાં માંદા એકમોના પ્રશ્નો સમજાવો.
(2) આર્થિક સુધારા બાદ ભારતના નિકાસ માળખામાં આવેલા પરિવર્તનો સમજાવો.

- 3 (અ) કોઈપણ બેના જવાબ આપો. 10
- (1) ભારતમાં ગણોત્પ્રથાના કાયદાની મુખ્ય બાબતો જણાવો.
 - (2) ભારતમાં ખાનગીકરણના પગલાં જણાવો.
 - (3) ભારતમાં વિદેશી મૂડીની આવશ્યકતા જણાવો.
 - (4) ભારતમાં સેબીની કામગીરી તપાસો.
- (બ) કોઈપણ બેના જવાબ આપો. 10
- (1) કૃષિ ધિરાણમાં નાબાર્ડની ભૂમિકા જણાવો.
 - (2) ભારતમાં લેણદેણની તુલાની સ્થિતિ તપાસો.
 - (3) ભારતમાં જાહેર વિતરણ વ્યવસ્થાની ખામી જણાવો.
 - (4) નિભાવગત ખેતીનો ખ્યાલ સમજાવો.
- 4 નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 6
- (1) નાણાં બજાર અને મૂડી બજાર વચ્ચેનો તફાવત આપો.
 - (2) એક્ઝિટ નીતિનો અર્થ શું ?
 - (3) સેઝના મુખ્ય હેતુઓ
 - (4) અન્ન સલામતીની વ્યાખ્યા આપો.
 - (5) આયાત અવેજીકરણ એટલે શું ?
 - (6) ડિસઈન્વેસ્ટમેન્ટ એટલે શું ?
- 5 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી કોઈપણ દસના જવાબ આપો. 10
- (1) ભારતીય અર્થતંત્રમાં કયા ઉદ્યોગોનું વિશેષ મહત્ત્વ છે ?
 - (A) વપરાશી વસ્તુના ઉદ્યોગોનું
 - (B) નાના અને કુટિર ઉદ્યોગોનું
 - (C) સેવાક્ષેત્રના ઉદ્યોગોનું
 - (D) મોટા ઉદ્યોગોનું
 - (2) કઈ બેન્ક દ્વારા નાણાંની માંગ અને પુરવઠાને નિયંત્રિત કરવામાં આવે છે ?
 - (A) સ્ટેટ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
 - (B) રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
 - (C) સેન્ટ્રલ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
 - (D) બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા

- (3) આર્થિક સુધારાઓ એટલે....
- (A) ઉદારીકરણ
- (B) ખાનગીકરણ
- (C) વૈશ્વિકીકરણ
- (D) ઉપરોક્ત બધી બાબતોનું સંયોજન
- (4) લેણદેણની તુલા નીચેનામાંથી કેવી હોય તો વધુ સારી ગણાય ?
- (A) પુરાંતવાળી
- (B) ખાધવાળી
- (C) સમતોલ
- (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય
- (5) વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠનનો જન્મ કઈ આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થામાંથી થયો છે ?
- (A) વિશ્વ બેન્ક (IBRD)
- (B) ગેટ (GATT)
- (C) આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાં ભંડોળ (IMF)
- (D) એશિયન વિકાસ બેન્ક (ADB)
- (6) કૃષિક્ષેત્રે નીચેનામાંથી કયા સુધારાને સંસ્થાકીય સુધારો ગણાવી શકાય ?
- (A) ખામી ભરેલી જમીનમાલિકીની પ્રથા નાબૂદ કરવી
- (B) ખાતરના વપરાશમાં વધારો કરવો
- (C) સિંચાઈનું વિસ્તરણ કરવું
- (D) અદ્યતન યાંત્રિક સાધનોનો વપરાશ વધારવો.
- (7) કૃષિક્ષેત્રે ઉત્પાદિત કરવામાં આવતી બધી વસ્તુઓના ઉત્પાદનને શું કહેવાય ?
- (A) કુલ ખેત ઉત્પાદકતા
- (B) કુલ ખેત ઉત્પાદન
- (C) ખેત ઉત્પાદન વૃદ્ધિદર
- (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

- (8) હરિયાણી ક્રાંતિના નિર્ધારક પરિબલોમાં નીચેનામાંથી કયાં પરિબલોનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (A) પરંપરાગત ઉત્પાદન પદ્ધતિ
- (B) સિંચાઈની સુવિધા
- (C) ખાતરનો વપરાશ
- (D) આધુનિક ખેત સાધનો
- (9) ખેતીમાં 'સુધારેલા બિયારણાનો પ્રયોગ' કયા પ્રકારનો આર્થિક સુધારો ગણાય ?
- (A) સંસ્થાકીય
- (B) ટેકનોલોજીકલ
- (C) સામાન્ય પ્રકારનો
- (D) ઉપરોક્ત એકપણ નહીં
- (10) વિનિવેશની પ્રક્રિયા શેનો ભાગ ગણાવી શકાય ?
- (A) ઉદારીકરણ
- (B) ખાનગીકરણ
- (C) વૈશ્વિકીકરણ
- (D) રાષ્ટ્રીયકરણ
- (11) મેઘધનુષ ક્રાંતિ એટલે શું ?
- (A) હરિયાણી ક્રાંતિ
- (B) સરકેદ ક્રાંતિ
- (C) નીલી ક્રાંતિ
- (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય ક્રાંતિનો સમૂહ
- (12) ભારત WTOનું સભ્ય ક્યારથી છે ?
- (A) સ્થાપના કાળથી
- (B) સ્થાપના પછીના 10 વર્ષથી
- (C) સ્થાપના પછીના 15 વર્ષથી
- (D) સ્થાપના પછીના 12 વર્ષથી.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Give answers of MCQ in answer book only.
(2) Figures to the right side indicate marks of questions.

- 1** Write the answers (any one) : **14**
- (1) Discuss the achievements and limitation of green revolution in short.
 - (2) Examine impacts of W.T.O. on Indian business economy.
 - (3) State the weakness of public sector in India and discuss the various remedial steps suggested by the Government.
- 2** (a) Write the answer : (any one) **10**
- (1) Explain the problems of agriculture market.
 - (2) Explain the importance of small scale industries in India.
- (b) Write the answer : (any one) **10**
- (1) Explain the problems of sick units in India.
 - (2) State the changes took place in export structure of India after economic reform.
- 3** (a) Write the answer : (any two) **10**
- (1) Explain the main feature of tenant act in India.
 - (2) State the steps of privatization in India.
 - (3) State the necessity of foreign capital in India.
 - (4) Examine the working of SEBI in India.
- (b) Write the answer : (any two) **10**
- (1) State the role of NABARD in agriculture credit.
 - (2) Explain the condition of balance of payment in India.
 - (3) State the limitations of public distribution system in India.
 - (4) Explain the concept of sustainable agriculture.

- 4 Attempt the following questions in one or two lines. **6**
- (1) Difference between money market and capital market.
 - (2) What is exit policy means ?
 - (3) Main objective of SEZ.
 - (4) Define the food security
 - (5) What is import substitutions ?
 - (6) What is disinvestment ?
- 5 Attempt any ten MCQs given below. **10**
- (1) Which industries hold special importance in Indian Economy ?
 - (A) Consumer goods industries
 - (B) Small and Cottage industries
 - (C) Services sector industries
 - (D) Big industries
 - (2) By which bank the demand and supply of money is controlled ?
 - (A) State Bank of India
 - (B) Reserve Bank of India
 - (C) Central Bank of India
 - (D) Bank of India
 - (3) Economic reforms means_____.
 - (A) Liberalization
 - (B) Privatization
 - (C) Globalization
 - (D) Combination of all the above things
 - (4) Which one balance of payment is better from the following ?
 - (A) Balanced
 - (B) Deficit
 - (C) Equal
 - (D) All of the above

- (5) From which international agency has given birth of World Trade Organization ?
- (A) World Bank (IBRD)
 - (B) GATT
 - (C) International Monetary Fund (IMF)
 - (D) Asian Development Bank (ADB)
- (6) Which of the following can be considered as Institutional Reforms in agriculture ?
- (A) Removal of defective landlord system
 - (B) Increase the use of Fertilizer
 - (C) Extension of irrigation facilities
 - (D) Increase of use of modern equipments
- (7) What is called the total production which is produced in agriculture ?
- (A) Total agriculture productivity
 - (B) Total agriculture production growth rate
 - (C) Total agriculture production
 - (D) None of these
- (8) Which following factor is not introduced involved as a certain factor of green revolution ?
- (A) Traditional system for production
 - (B) The facility of irrigation
 - (C) The use of fertilizer
 - (D) Modern Agriculture Implements
- (9) What type of the following improvement is considered for the experiment of reconditional seeds ?
- (A) Institutional
 - (B) Technological
 - (C) General
 - (D) None of the above

- (10) The process for exchange is taken the part of
- (A) Liberalization
 - (B) Privatization
 - (C) Globalization
 - (D) Nationalization
- (11) What is the meaning of rainbow revolution ?
- (A) Green revolution
 - (B) White revolution
 - (C) Nili Revolution
 - (D) Above all revolution
- (12) Since when is India member of W.T.O.
- (A) Since establition
 - (B) Since ten years after establition
 - (C) Since fifteen years after establition
 - (D) Since twelve years after establition
-